

Myötätuulta Merimaskussa

1997/kesä

Tervetuloa kesä!

Viimekertaisen lehtemme ilmestymisen jälkeen on kunnassamme tapahtunut muutos parempaan. Kunnassamme rakennetaan vilkkaasti. On saaristolaiskylän rakentajia, on teollisuustontillakin rakentajia. Ehkä tavallisen kuntalaisen mielestä on mieluisin näky ollut kevyelle liikenteelle tarkoitetun väylän rakentajat. Särkältä se alkaa ja koululle se loppuu. Ei siitä ole apua mantereelta eikä kirkonkylästä tuleville. Paljota se ei varmaankaan olisi maksanut mutta tutkimattomia ovat herrojen tiet.

Yhtäkaikki tällainen rakentaminen on osoitus siitä, että ihmiset uskovat taas itseensä ja että ajat ovat pysyvästi parantuneet.

Tässä alla on äitini isän ennen julkaisematon runo. Halusin tämän mukaan koska muuallakin liikkuneena on minua aina harmittanut vanhojen päärakennusten kohtalo. Rakennuksen käytyä sopimattomaksi asua tai sukupolven vaihtuessa, on se hylätty ja lähistölle rakennettu uusi. Purkamisenkin olisi ollut parempi vaihtoehto.

Hyvää kesää ja vähän hyttysiä.

Vanha Kartano

*Kuin nykyajan katseit arastellen
se peittyi raahteroiden viherjään,
kuin yksin jäänehenä elämään,
vain vanhaa balladia hyvällen.*

*Siellä kevätöinä heiluu lattioilla
taas memmet sukupolvet valsojaan,
taas puiston kuutamassa kuiskitaan,
ja lasiovet kääntyy sarannoillaan.*

*Vaan syksy, ajoit lentää kattopäreet,
ja vanhat savupiiput valitaa,
On kartano kuin kolikko haatuumaan,
ja raahterissa kulkee kuolinväreet.*

*Siellä asuu harmaa, vanha pariskunta,
he lapselonna viettää päiväään,
Niin uupuneina pitkään elämään
kuin ottain kartanonsa kevä unta.*

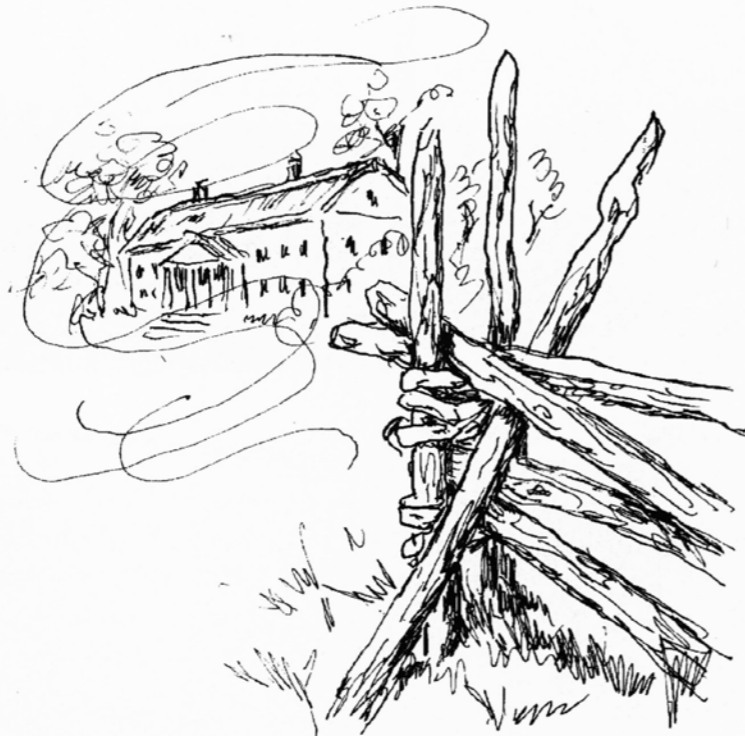
*Siellä nurkkaan hämähäkki seitti kutoo
ja ajan hammas kaluu hirsää.
Eian siellä päättyy vanhaan elämä
ja silloin vanha kurkihirsi putoo.*

*Ja siitä lähtein - kertoo kansan taru
ei puisto kaanna enään hedelmää,
vaan luonto muu kuin lunoist' heräjä,
ja hyvinvointiin puhkee seutu kaaru.*

Jalmari Sauli

Matti Santalahti
puheenjohtaja

Piirros Unto Hakala

Julkaisija: Merimaskuseura r.y.
Toimituskunta/Taitto: Maarit Lineri, Ulla Rantala, Matti Santalahti.
Sivunvalmistus: MTM
Painopaikka: Painola
ISSN1238-108X

KULTTUURIYSTÄVÄLLINEN KUNNANJOHTAJA

Voiko tiukan markan kuntapalkinnon saaneen Merimaskun kunnanjohtaja olla kulttuurimyönteinen?

Mikä on nimesi?

-Kaarlo Jaakko Olenius

Entä milloin ja missä olet syntynyt?

-1.7. -48, Kiskossa

Keitä perheeseesi kuuluu?

-Vaimo Paula ja pojat Markus 21, Perttu 18 ja Risto 16

Mistä olet tullut Merimaskuun?

-Nousiaisista Vappuna 1980
Mitä harrastat?

-Kaikenlaista rakentamiseen liittyvää kotona. Aina on menossa joku pikku projekti. - Viimeksi laatoitin pesutiloja. Liikuntaa harrastan istumatyön vastapainoksi. Kulttuuriasioista olen kiinnostunut aina arkkitehtuurista kuvataiteisiin ja kirjallisuuteen. - Musiikkia Jaakko Olenius sanoo harrastavansa kotitarpeiksi. Kotiseututyö kiinnostaa häntä myös, vaikka siihen jääkin aivan liian vähän aikaa.

Minkälainen Merimasku on mielestäsi työpaikkana?

-Pieni kunta on mielestäni haastava, eikä työnkuva ole liian suppea. Luova ja innostunut työntekijä voi täällä paljolti itse muovata työnsä. Pienessä kunnassa saa työstään nopeammin palautteen ja tyydytyksen saavutettuaan tavoitteensa.

Minkälainen Merimasku oli silloin, kun tulit tänne?

-Vuonna -75 täällä oli vain 675 asukasta, joten kunnan kasvu kaksinkertaiseksi on muuttanut sitä aika lailla. Silloin aikoinaan vanhat merimaskulaiset eivät uskoneet edes Särkäsalmien asuinalueen toteutumiseen. Sen jälkeen on kuntaan kuitenkin

tullut lisää asuinalueita ja laman tuoman notkahduksen jälkeen kysyntää tuntuu taas riittävän. Uusin alue Saaristolaiskylä on kasvamassa kovaa vauhtia. Saaristolaiskylän kaltainen ilme olisikin saanut olla koko merimaskulaisen rakentamisen mallina. - Tulevan Osuuspankin rakennus Rymättylän tien risteyksessä on Jaakon mielestä kaupunkilaismallista maaseuturakentamista. Jo 25 v. sitten silloinen Seutukaavaliitto suunnitteli Särkäsalmien alueesta Rymättylän-Merimaskun yhteistä kuntakeskusta. Jaakon mielestä hankkeen kaatumisen on taannut kulttuurimaisen säästymisen pahemmilta kolhuilta.

Entä tulevaisuus?

-En näe tällä hetkellä mitään suuria pieniin kuntiin kohdistuvia uhkia. Pieni kunta on ihan yhtä elinvoimainen, kuin isompikin. - Tarkan markan kun-

Merimaskun kunnanjohtaja Jaakko Olenius

nanjohtaja sanookin, että ei ne suuret tulot, vaan ne pienet menot. Rymättylän tien varren yritystonteillekin on tulossa ensimmäinen yrittäjä. Kosken Alumiinivalmiste rakentaa alueelle näyttely- ja konttoritiloja. Haastattelun lopuksi Jaakko Olenius alkaa kertoa haaveestaan satsata kulttuuriin kunnassa enemmän. Eikä tämän kunnanjohtajan kulttuurihaaveet rajoitu vain bussimatkoihin kesäteatteriin. Hän mainitsee Merimaskun käsi-työprojektin hyvänä esimerkkinä kulttuurin hyödyntämisestä saariston työllisyyden ylläpitäjänä. Maatilamatkailu, jota aiotaan Merimaskussakin kehittää tulee Jaakon mielestä tarvitsemaan monenlaista kulttuuritarjontaa.

NAANTALIA VANHEMPI MERIMASKU

ELÄMÄÄ BIRGITTALAISLUOSTARIN NAAPURINA

Raino Puottula

Kuva Kaj Puumalaisen rakentamasta luostarielämää kuvaavasta pienoismallista.

Luostari perustetaan

Yli 650 vuotta on kulunut siitä, kun pyhä Birgitta sai näyn miehille ja naisille tarkoitetun kaksoluostarin perustamisesta. Birgitta sai myöhemmin Maunu Eerikinpojalta Vadstenan kuninkaanlinnan maineen lahjoituksena juuri birgittalaisluostarin perustamiseksi. Toiminta alkoi ensin pienessä mitassa vuonna 1346.

Tapausta juhlittiin näyttävästi Ruotsissa v.1996 ja juhlallisuuksiin osallistui jopa kuningaspari. Vadstenassa järjestettiin juhluvuoden kunniaksi kansainvälinen symposium otsikolla "Uusi viinitarha, eli birgittalaisuden tulevaisuus". Suomessa kokosi Helsingin yliopisto näyttelyn Pyhästä Birgitasta. Naantalissakin otsikolla: "Löytöretki hiljaisuuteen ja historiaan" järjestivät seurakunta,

kaupunki sekä eri yhteisöt tapahtuman.

Merimasku, kahden Naantalin naapuri

Historian saatossa Merimasku on erikoista kyllä ollut todellakin kahden Naantalin naapuri. Alunperinhän "Vallis gratiae", saks. "Naadhendalin", ruots. "Nåndaldin", suomeksi Naantalin luostari päätettiin perustaa 1438 Stenbergin kuninkaankartanon maille Maskun Karinkylään. Sinne se perustettiin ja jopa rakennettiin. Perniön kuninkaankartanon maihin v. 1441 luostari jätti tuskin jälkeäkään, kun se lopulta siirtyi v.1443 silloisen Raision Ailostenniemenle. Kauppa- paikka seurasi luostarin myötä. Ei siis ihme, että myös luostarin naapuria koskettivat luostarin asiat. Maskun luostariväen muu-

tosta Naantaliin on siitäkin kulu- nut jo yli 550 vuotta.

Otavan saarelta näköala yli meren

Merimasku on paljon Naantalia vanhempi paikka. Se oli alunperin osa Maskun muinaispitäjää. Vuodesta 1577 se oli Naantalin kappeli- ja vasta vuodesta 1904 itsenäinen seurakunta. Luostari-ajan muistot liittyvät Otavan saarella jo keskiajalla sijainneisiin Finnilän, Hirvoisten, Kuuslahden ja Tanskilan kyliin.

Vaikka Birgittalaisluostari sijait- si Naantalissa, vain kolme luostarin asujaimistosta sen toiminnan aikana oli naantalilaisia. Heitä olivat: seppä Niilon tytär Katariina Kultarannasta, porvari Maunun tytär Kaarina sekä por- mestari Maunu Friisin tytär Margareeta.

Viimeksi mainitun proventaksi annettiin 1498 äidin perintötila: Merimaskun Tanskila. Sama tila on ollut rälssimies Filpus Jön- sinpojan suvusta tulleiden kol- men nunnan äidinisällä, asemies Pietari Danskella. Margareeta Maununtytärkin saattaa siis kuu- lua äitinsä kautta samaan suku- piiriin.

Luonnonmaan Isonkylän isän- nän, rälssimies Filpuksen tyttäriä olivat Birgitta ja Bengta. Heidän leskeksi jäänyt äitinsä lahjoitti v. 1466 luostarille Merimaskun Kuuslahden. Sisarusten veli oli luostarin taloudenhoitajana. Rälssiperheen lasten serkku äi- din puolelta oli asemies Paavali Skytten tytär Anna.

Finnilä ja Tanskila - luostarin ystäviä

Naantalin luostarin lähellä olivat erityisesti Finnilän ja Tanskilan väet. Luonnonmaan Isonkylän Jägerhornella oli sukulaisia Finnilässä. Sen omistaja Niilo

Finvidinpoika oli Isonkylän Jöns Filpuksenpojan serkku. He vai- kuttivat 1400 -luvun jälkipuolis- kolla. Finilän Niilolla oli lankona Lukkaraisten Klemetti.

Finnilään liittyen tehtiin 1487 kauppa, jolla Pietari Kaura - kenties toisissa yhteyksissä "Kaura- Petteriksi" kutsuttu mies - myi yh- dessä sukulaistensa Lasse Bag- gen, Niilo Finvidinpojan ja Luk- karaisten Klemetin kanssa luos- tarille Hevosluodon ja Pöllön saa- ret.

Luostari osti luodot ns. ikui- seksi omaisuudekseen kirkon rakennusaineiden hankkimista varten, joten Hevosluotoa lienee yhä jossakin muodossa Naanta- lin kirkon rakenteissa. Kun Kus- ta Vaasa peruutti luostarin omai- suuden 1500 -luvulla Hevosluoto tuli yksityiseen omistukseen. Naantalin/Raision kirkkoherra Jo- hannes Petri vaati saarta 1600 - luvulla takaisin sen silloiselta omistajalta Viialan Martilta. Kirk- koherra saikin asialle myönteisen päätöksen.

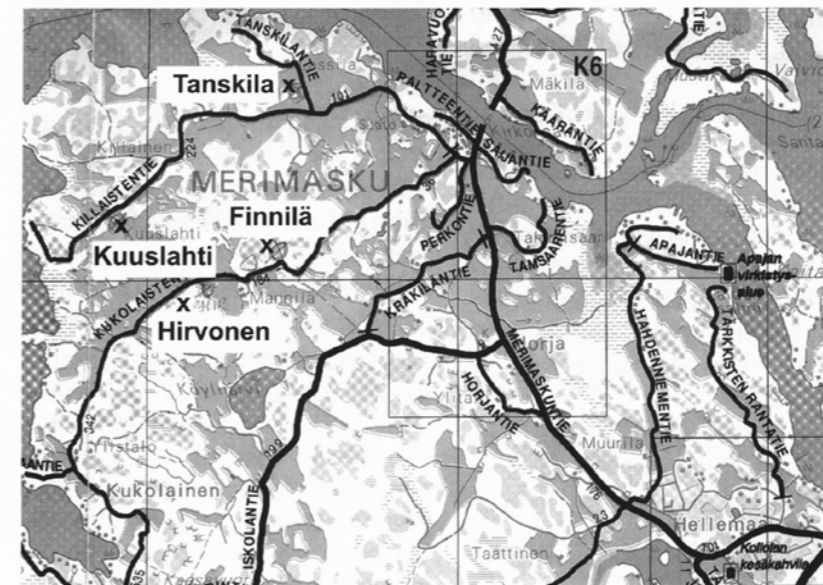
Merimaskulainen persoonalli- suus Veikko Salonen asui siellä mahdollisesti viimeisenä meri- maskulaisena ja sai "Hevos- luodon Veikon" jokapäiväiseksi kutsumanimekseen.

Pienenä yksityiskohtana mai- nittakoon, että Naantalin kappal- lainen Axel Herlin vaati 1830 -lu- vulla palkka-avukseen Hevos- luodon torpan vuokria. Syynä tä- hän oli, että maalaiskuntalaiset eivät olleet - toisin kuin kaupun- kilaiset - suostuvaisia ripillä käyville perityn maksun suoritta- miseen. Senaatin päätöksellä kappalaisen palkka järjestettiin 1869 siten, että hänelle annettiin Hevosluodon torpasta seurakun- nalle tuleva vuokra, alun toista- sataa markkaa. Maaseurakunta antoi omasta puolestaan lisäksi 40 tynnyriä viljaa.

Kiistelty Hevosluoto

Hevosluodon omistuksesta on käyty Naantalin ja Merimaskun seurakuntien välillä pitkällistä kiistaa. Vuonna 1913 Merimas- kun kirkkokokous vaati kohtuul- liseksi katsomaansa osuutta Naantalin kirkkoherran virkatalon omaisuudesta, mikä synnytti pit- källisen oikeudenkäynnin.

Senaatti antoi asiasta osin merimaskulaisten käsityksiä myötäilevän päätöksen. Vuonna 1918 turkulainen kirkkohisto- rioltsija Julius Finnberg laati Naantalin seurakunnan toimek- siannosta virkatalon omistuksia koskevan selonteon. Naantalin esittämä, Merimaskun vaatimuk- sia vastustava kanta sai arvoval- taisia tukijoita mm. metsähallituk- sen, maaherran ja tuomiokapitu- lin. Viimeksi Hevosluodon omis- tuksesta kiisteltiin 1960 luvulla, mutta Naantalin seurakunnalle luoto jäi.

YRITTÄJYYTTÄ JA LUOVAA HULLUUTTA

Mitä hulluutta tarvitsee maatalon emäntä, tai mikä yrittäjä on Pekka Niemelä? Mitä tekemistä heillä on saman otsikon alla?

Maarit Lineri

Seinällä olevan huoneentaulun teksti kuvastaa Leena Lehtosen elämänfilosofiaa

Luovaa hulluutta lähden etsimään Iskolan Länsitalosta. Leena Lehtosen työympäristö eroaa heti ensisilmäyksellä tavanomaisesta maalaistuvasta. Ei kangaspuita nurkassa, ei suurta leivinuunia, mikä huokuisi vasta paistetun pullan tuoksua. Ei mitään niistä merkeistä, joita olemme tottuneet liittämään maalaistalon idylliin. Tunnelma on enemmänkin sen oloisesti "eletyn näköistä", mitä on totuttu näkemään taiteilijoiden kotona. Leenan suunnitelmat kulkevat selvästikin muualla kuin perinteen vaalimisessa.

Jos olisitte itse kuulemassa kaikkia niitä visioita, joita hän maalaa eteeni, olisitte vakuuttuneita siitä luovasta hulluudesta, mikä häntä vie eteenpäin.

Benji -hyppyä ja hapankaalia

Talo oli aluksi aivan tavallinen emakkosikala-tila, mutta se ei eteenpäin yrittävää pariskuntaa pitkällä tähtäimellä tyydyttänyt. Leena sanookin, että hänen mie-

hellään Maurilla on benji-hyppäjän sielu. Hän se kehittää päässään mitä hulluimpia ideoita, ja hetken mietittyään Leena yleensä hyppää perässä.

Kaikki alkoi Muumimaailmaan kuuluvan Kailon saaren pika-ruoka-annoksista. Sen jälkeen tulivat salaattianokset, salaattinkastikkeet, hapankaali... Leena myöntääkin, että aluksi valikoima rönsylli liikaa. Nyt on löytynyt selkeämpi linja.

Talossa kaksi yrittäjää

Vähitellen sikala sai jäädä. Tilalla viljellään avomaankurkkua, jäävuorisalaattia, varhaisperunaa ja mansikkaa. Osa tuotteista myydään kesäisin omassa suoramyyntipisteessä, osa markkinoidaan pääasiassa Helsingin seudulle.

Viljelypuolesta huolehtii maatalousyrittäjä Mauri, markkinoinnista ja jatkojalostuksesta elintarvikeyrittäjä Leena. Paitsi oman maan kurkkuja, Lehtosen tilalla ja-

lostetaan myös valkosipuleita ja oliiveja. Ne ovatkin muodostuneet tällä hetkellä jalostuksen päätuotteiksi.

Kesken kaiken soittaa turkulaisen suuren marketin edustaja ja tilaa näitä ensimmäisen merimaskulaisen "elintarviketehtaan" tuotteita.

Kaupunkilaistytön ajatukset lentävät ulkomaille

Myyjäliikkeitä on Leenan mukaan jo parikymmentä. Lisää tulee vähitellen ja seuraavaksi onkin tarkoitus vallata Tampereen seutu. Leena innostuu kertomaan lisää suunnitelmista. Suoramyyntipisteestä kehitellään oikeaa myymälää. Tähän Leena on hakenut ideoita aina Amerikasta asti. Lisäksi puheessa vilisee Saksaa ja Ranskaa. Niissä Leenaa kiinnostaa ennenmuuta erilaiset messut ja tapahtumat. Hän haluaisikin käydä tutustumassa Ranskassa Interprice-tapahtumaan syksyllä. Kuka tietää, vaikka joskus olisi itsekin mukana.

Tämä alkuaan kaupunkilaistyttö sanoo, että vaikka nykyinen toiminta on lisännyt työtä tuntuvasti, ei hän palaisi takaisin entiseen.

John Fordia myötäpäivään

Kukolaisten kylän Kukolaisten taloon lähden Matti Santalahden kanssa kyselemään sen isännältä Pekka Niemelältä mietteitä yrittäjyydestä.

Parisataavuotiaaseen taloonsa. Voi melkein kuulla kuinka kotitontut kuiskivat nurkissa ihmetellen vieraita tulijoita. Pirtissä meitä odottaa isännän itsensä leipoma mustikkapiiras ja kahvi. Pekka istuu mahtavan pirttipöydän päähän ja alkaa jutustella. Siinä

kierretään maailmaa niin myötä kuin vastapäiväänkin. Minulla on täysi työ kirjata edes pätkiä tämän antropologin kertomuksesta. Väliin ollaan jawalaisen kalastajakylän palmujen alla ja hetkessä Lofoteilla kesämökiksi hankitulla vanhalla kalatehtaalla Norjanmeren rannalla. Suomalaisen varkaiden keskuudesta Tukholmasta tarina kulkee Kalifornian yliopistoon kuuntelemaan John Fordin luentoa ohjaaja-linjan opiskelijoille.

Kronologisesta järjestyksestä on vaikea saada selkoa, sillä yksi tarina johtaa toiseen ja kolmanteen. Kysyn Pekka Niemelältä, että mikä hän tällä hetkellä omasta mielestään on? "Filosofian kandidaatti, elokuvan tekijä", vastaa Pekka.

Pekka Niemelä - elokuvan tekijä

Antropologina hän lähti tekemään stipendin turvin Jawaan Tjisologin kylään väitöskirjaa. Malaria kuitenkin keskeytti työn ja erinäisten mutkien kautta paljasjalkainen turkulaispoika löysi itsensä Kaliforniasta elokuvaohjaaja-linjalta opiskelemasta. Sinne hänet auttoi nimenomaan Jawaalla kerätty filmiaineisto, josta hän oli koonnut YLE:lle ja Ruotsin TV:lle dokumentit: "Tjisologin kalastajat" ja "Barnen från Tjisolog". Näistä dokumentti-elokuvista voidaan kai laskea alkaneeen Pekka Niemelän tie elokuvayrittäjänä.

Toimiessaan Tukholman yliopiston antropologian laitoksella opetustehtävissä, hän jatkoi erilaisten dokumenttielokuvien tekemistä. Veri alkoi kuitenkin vetää Pirkko ja Pekka Niemelää vähitellen takaisin kotimaahan ja kun vihdoinkin vuonna 1972 löytyi

Pekka Niemelä, kuin oman pihapiirinsä kotitonttu

vaimon antamat ohjeet täyttävä vanha talo meren ääreltä, tuli Niemelän pariskunnasta merimaskulaisia.

Tottakai elokuvantekijää kiinnosti myös teatteritaide ja koska Merimaskussa oli asiasta kiinnostuneita ihmisiä alkoi Pekka ohjata Ahdon silloista teatterijaosta. Samoihin aikoihin hän ideoi myös Suvilystien Suvisoudutkin. Hän ei tosin suunnitellut tapahtumaa niin urheilulliseksi, miksi se myöhemmin muodostui.

Tuottaja-ohjaajan yrityskuva

Katsomme videolta yhtä hänen yritteliään taipaleensa tuloksesta. "Fuuga kahdeksalle ukkoskivelle" vuodelta 1988 on musiikkia myöden Pekka Niemelän tuote. Samalla, kun katselemme elokuvaa hän kertoo ideoivansa koko ajan uusia. Freelancerina työskennellessään hän on kuin mikä tahansa yrittäjä. Hyvä idea on saatava myydyksietenpäin tuottajalle. Muuten se on tehtä-

vä omana tuotantonaan ja hankittava itse rahoitus jostakin.

Tuottaja-ohjaaja eroaa muista yrittäjistä siinä, ettei hänellä ole valmista henkilökuntaa. Kaikki on polkaistava käyntiin alusta alkaen. Kuvaajat, rekvisiitan hoitajat, valaisijat, äänittäjät, näyttelijät - kaikki on hankittava jostain. Tämän jo sinänsä kovan työn jälkeen itse tuotanto saattaa kestää vain muutaman päivän.

Ideota syntyy

Paraikaa Pekalla on työstettävänä pitkän elokuvan käsikirjoitus. Se perustuu färsaarelaiseen balladiin ja ajoittuu vuodelle 1584. "Ei ole liian ajankohtainen", sanoo Pekka, istuu keuhutuoliinsa vanhan pysähtyneen kellon alle, sytyttää piipun ja jatkaa: "Ei ole elokuvalla turhan kiire."

Jos on olemassa epätyyppillistä työtä, niin tuntuu sitä olevan eptyyppillistä yrittäjyyttäkin.

Koko maailma kirjoituspöydällä- etätyössä Merimaskussa

Aamu alkaa

Tietokone käynnistyy maanantaiaamuna klo 8.10. Sähköpostiviestejä vain yksi, Turusta etä- ja joustotyön keskustelulistalta. Keskustelua käydään yhteensopivasta tekniikasta. Jokaisen tietokone kun on erilainen, tiedostoja lähettäessä täytyy tietää, millaisia tiedostoja muut voivat käyttää omissa ohjelmissaan. Aamuvirkkuja on linjoilla yleensä aika vähän, ensimmäinen sähköpostin tarkistus tuottaa joskus jopa vesiperän. Tulostanpa samalla Laineen Reinolle Lontoosta tulleen faxin, pankkiasioiden tarkistuksia. Kaikki on kunnossa, voin viedä Reinolle vahvistuksen Naantaliin mennessäni. Pitäisiköhän kuitenkin vaihtaa Windows 95:een, siinä taitaa saada tekniikan paremmin häivytyksi eli tiedostot saa ikoneiksi? Näin pääsee tekemään todellista työtä, tekniikka jää taustalle.

Vastaaja hoitelee hommat

Puhelu Jyväskylästä, sovimme suunnittelupalaverista torstai-iltana koulutuspäivän päätteeksi. Ihmisillä on näköjään selkeästi oma suosikkityöväline. Puhetyöläisten työvälineessä eli puhelimesta on vain yksi hankala vika: joskus on tosi vaikea saada haluaansa henkilöä kiinni. Puhelinvastaaja on tietysti tässä

hyvä apuväline, edellyttäen että soittaja jättää siihen viestin, mitä asia koskee. Jos asian hoitaminen ei edellytä molempien yhtäaikaista toimintaa, vastaajienkin avulla päästään hyvin eteenpäin.

Projekteja, projekteja ja taas projekteja

Aamupäivällä kirjoitan kommentteja lauantaisten Oma Oksa -koulutuspäivän jälkitunneissa ja lähetän ne faxilla kurssilaiselle, joka teki oman osaamisensaanalyysissä vahvoja päätelmiä. Muutos voi olla todella rankka ja tarvitsee tukea. Sähköpostitkin pitää taas tarkistaa. Saan samalla lähetyksi viestin kehiteillä olevasta syrjintää mallittavasta Tuhkimo-projektista Siirtolaisinstituuttiin Turkuun. - Aha, nuorimies Jyväskylästä on taas kirjoittanut. Pitääpä kommentoida. Hän kehitelee uraa kouluttajana ja haluaa palautetta toimistaan. Loput sähköpostit ovat yleistä keskustelua etätyöstä: etätyön videokonferenssi pidetään useassa paikassa toukokuussa - hm, minä taidan silloin olla Jyväskylässä koulutusohjelman takia. Etätyöntekijöiden yhdistyksen Fleximarketingin jäsenkyselyn palkinnot on arvottu. Flexin jäsenet jatkavat keskustelua tekniikasta ja osaamisesta. Omia tekstejäkin pitäisi jo alkaa kirjoittaa, kolme lehtijuttua odottaa pääsyä kirjalliseen

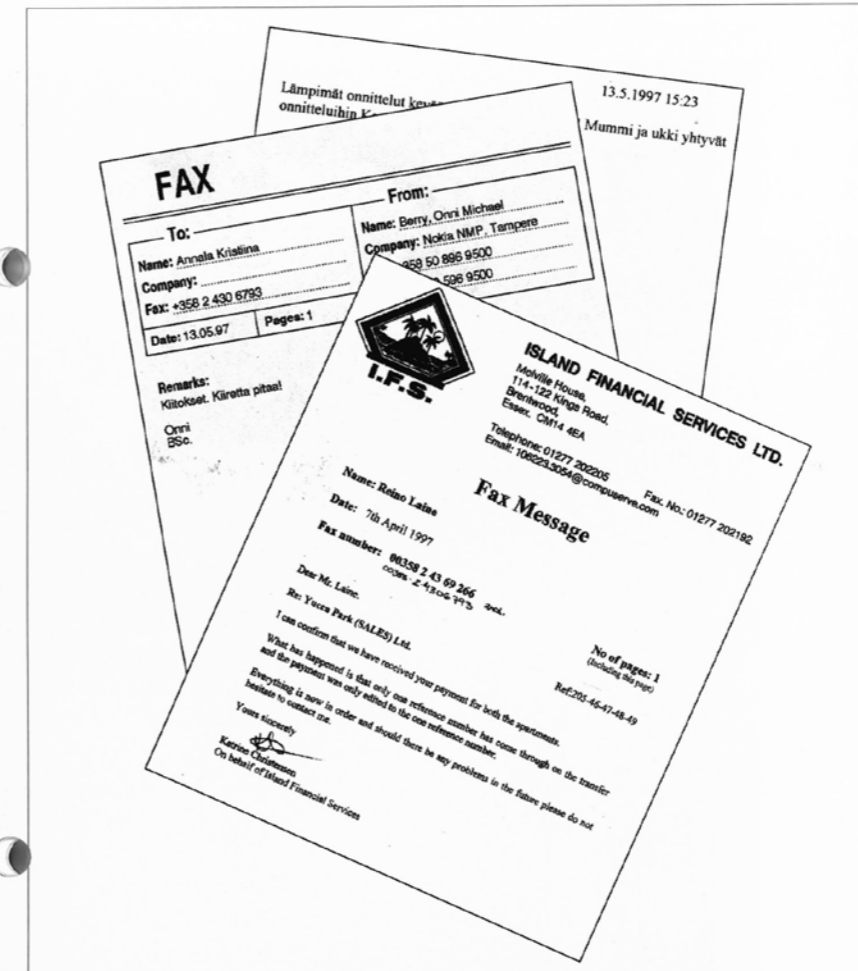
muotoon. Etätyön keskustelufoorumille lähettämissäni vanhoissa viesteissä on varmaan juuri niitä juttuja, joita nyt tarvitsen. Onneksi ne ovat kaikki vielä tallessa tietokoneen muistissa.

Tästä viikosta taitaa tulla koko kevätkauden kiireisin viikko. Koulutusohjelmia on monta yhtä aikaa menossa, kontaktit kurssilaisiin pitää hoitaa. Uusien projektien suunnittelua on jatkettava, ja niissä tuntuu olevan nyt tuulta purjeissa. Loppuviikko kuuluu koulutusohjelmissa Jyväskylässä, joten kotityön tunnit on käytettävä tehokkaasti.

Päivä jatkuu vilkkaana

Aurinko paistaa ja linnut laulavat kevättä. Sinivuokot ja leskenlehdet ovat auki. Onneksi tuli tämä kuvausprojekti, pääsee välillä ihan virran puolesta ulos. Sinivuokojen kuvatilauksesta käynnistyi vanha unelma: kerätä Merimaskun kasvit kameralla. Kameraan täytyy vaihtaa patterit. Voi, kun saisi linnunlaulun mukaan kuvaan! Voi, kun saisi tuoksut mukaan kuvaan!

Iltapäivällä lähtee vielä muutama kirje maailmalle, aivan tavallisena postina. Mitä muuta työllistä sanookaan? Suunnittelupuhelu Maila Hakalan, helsinkiläisen työtoverin kanssa, hän on maaseudun naisten koulutusohjelmassa Oma Oksa luovuden kouluttajana. Hän on hyvä siinä lajissa, perusti v. 1989 Nais-

Onnin onnittelet ja turbofaxi seuraavalta päivältä: kummipoika on tuotekehitysryhmässä, joka kehittää Nokian Kommunikaattoria. Internet-yhteys: vammaiset työmarkkinoille, usalainen versio. Suomalainen versio mm. Kynnys ry:n Resurssi-projekti. Kurssilaisen fax

ten Idea- ja Keksintäliitonkin. Huhtikuussa käynnistyneelle projektin pilottiryhmälle voi nyt tehdä ensimmäisen tiedotuslehden. Mailalta ammattitiedottajana se sujuu. Ensimmäisinä koulutuspäivinä otetut kuvat ovat onnis-

tuneet, niistä saa vaikka julisteen. Osaava Nainen -messuille Naisen Idea- ja Keksintäliiton osastolle. 15:46 Oma Oksa -kurssilainen vastaa aamulla lähettämäni faxiin ja kertoo olleensa Pieksämäellä silmä lääkäriässä

naapurissa asuvan sukulaisen kuskina. Hän antaa innostunutta palautetta kurssipäivistä, hyvä! Koira käy välillä tökkimässä kirjoittajan kättä kuonollaan, mutta palaa nukkumaan työhuoneen kynnykselle, kun saa kieltävän vastauksen seuranpidosta.

Tytöt tulevat kohta koulusta. Taidan laittaa illalliseksi kerma-perunoita. Niiden hautuessa "käyn pankissa" maksamassa pari laskua. Nämä pääteohjelmat ovat maalla asujalle todella suuri apu. Linjakustannukset ovat pankkikäynniltä markan, pari. Silillä hinnalla ei saa paljon bensaa, ja ajansäästökin on otettava huomioon.

Yötöiksi menee välillä

Illalla kuoroharjoitusten jälkeen vielä kerran sähköposti. Nuorimies Jyväskylästä on ehdinyt jo vastatakin, Flexin listalta on tullut lisätietoa ja Helsingistä etäprojektien koordinaattori tiedottaa mielenkiintoisesta linkistä internetissä. Human resources eli henkilöstöhallinto on avainsana, täytyypä käydä vilkaisemassa. - Todella tehokasta, täältäähän löytyy linkkejä vaikka mihin. Tutkimustyöhön paljon eväitä! Vammaisten työllistymisestäkin on monta linkkiä! Tietokoneen työpäivä päättyy vasta 23:50. Menipä tänään myöhään!

MERIMASKUN SAARISTOLAISKYLÄ

Miten kaikki alkoi?

Idea Merimaskun Apajaan rakennettavasta puutalokylästä on monien ajatusvirtausten liikkeellepanema. Ensimmäinen yleiskeskustelussa kuntia on vaadittu omaleimaisemmiksi. Erilaisuus nähdään vahvuutena. Toiseksi kestävä kehitys on säädetty rakennuslain johtavaksi periaatteeksi.

Merimaskussa nämä ajatukset ovat edelleen jalostuneet Tanumin (Ruotsi) ystävyyskuntasuhteiden, Saariston kulttuuriprojektin ym. avulla. Parasta hankkeessa on, että se on todellinen ryhmätyö. monen henkilön yhteistoiminnan tulos.

Apajan alue valitaan

Syksyllä 1995 Raision Asuntomessujen projektipäällikkö tuli Turkuun "Varsipuu-ryhmän" kokoukseen. Kysymyksen, onko Raisio kiinnostunut saaristoavusta asuntomessutarjonnan monipuolistamisessa, hän vastasi kehoittamalla konkreettiseen tarjoukseen: esittää paikka.

Vaikka idea-asteinen kalastajakylä pyöri viranhaltijapuheissa, paikkaa ei ollut olemassa. Tuli kiire! Yleiskaavoittajaakin pyydettiin valitsemaan suosikkinsa kolmesta vaihtoehdosta. Muutkin asian tuntijat korottivat parhaaksi

Apajan lähialueen. Maapohja oli kahden yksityistilan. Rajanaapurina oli kunnanhallituksen silloisen puheenjohtajan anoppi. Maankäyttö oli em.

jääviyssyistä pakko neuvotella viranhaltijavoimin kokonaispaketi, johon kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto saattoivat ottaa kantaa.

symispäätös messuyhteistyöstä. Rakennustapaohjeet hyväksyttiin syksyllä 1996. Messuaikataulu on hiostanut sekä kunnan työntekijöitä, että päättäjiä ja myös rakentajia. Heitähän löytyi kahdeksan talon verran.

Nyt toukokuun lopulla (1997) kaikki näyttää toteutuvan suunnitelmien mukaan. Jätämme tuhansien ulkopuolisten, tiedotusvälineiden ym. arvioitavaksi, onko saaristolaiskylä näyttämisen arvoisen.

Kylän ensimmäiset lapset syntyneet

Saaristolaiskylän asukkaat maksavat itse kylänsä kaikki kustannukset tontin hintana/vuokrana, liittymismaksuina ym. Muiden kuntalaisten osana on toteutuksen aikainen rahoitus. Sillekin tulee kunnan korko.

Ps. Ensimmäiset kylään syntyvät lapset ovat joutsenperheen. Nyt toukokuun lopulla emo hautoo kaislikon reunassa siaitsevassa pesässä.

*Jaakko Olenius
kunnanjohtaja*

Kiirettä ja hiostamista

Saaristokylähankkeen hyväksyi kunnanvaltuuston enemmistö. Asuntomessuosallis-

tumista ei vastustanut kukaan. Kiire jatkui! Rakennuskaava syntyi, hyväksyttiin ja vahvistettiin ennätysvauhtia. Raisiossa tehtiin lopullinen hyväk-

80-vuotias merimaskulainen, 80-vuotiaassa Suomessa

Kävimme haastattelemassa melkein 80-vuotiasta Kauko Tammelinia ja hänen vaimoaan Marjaa Tamsaassa.

Kauko on asunut Tamsaassa koko ikänsä. Sisaruksia oli kolme, joista hänen lisäksi elää sisar Paula. Sisaruksista nuorin Jaakko lepää sankarihaudassa.

nonen toimi kartanossa opettajana. Alle seitsemän vuotiaana hän oli mukana kanttori Tuomaisen pitämässä kierto-koulussa, joka kahden viikon välein siirtyi talosta taloon, ol- len myöskin vuorollaan Tamsaassa.

lahti, joka opetti vain jouluun saakka. Hän sai kai jonkinlaisen kohtauksen ja hänen jälkeensä jatkoi kevätkaudella opettamista Helvi Santalahti.

Yhden vuoden oli opettajana Noora Hamberg ja hänen jälkeensä tuli Yrjö Särkämö, joka olikin sitten opettajana

Kauko Tammelin rakkaiden keräilyesineidensä ympäröimänä

Opintiellä Merimaskussa

Ensimmäiset oppimiseen liittyvät muistikuvat ovat niiltä ajoilta, kun hän oli kyläilemässä äidin sisron, Elli Heinosen, luona Venäjän kartanossa Hump-pilassa. Siellä hän oppi ensimmäiset aakkosensa. Elli Hei-

Varsinaisen kansakoulunsa hän aloitti syksyllä 1924 ensin kunnantalolla, josta koulu siirtyi kahden vuoden kuluttua Moijoisten kouluun, nykyiseen Pajupilliin.

Moijoisten koulun opettajista hän muisteli, että ensimmäisenä lukuvuonna oli J. Santa-

aina 40-luvulle saakka. Särkämö oli alunperin merimies-pappi, mutta hän oli suorittanut myös opettajan tutkinnon. Opettaja Särkämö oli leskimies, mutta hän avioitui uudelleen Poikon koulun opettajan Helga Paasion kanssa.

Kaukon kouluaihana Merimaskun koulussa toimi ala-asteen luokat I-II sekä yläasteen luokat III-IV. Oppilaita koko koulussa oli yhteensä noin kolmisenkymmentä ja kaikki työskentelivät samassa luokassa vain käytävä erotti ala-asteen ja yläasteen.

Merimaskusta suureen maailmaan

Lapsuudesta muistui mieleen kymmenvuotiaana tehdyt matkat hammaslääkärille (Martta Pyysalo) Turkuun. Siihen aikaan Merimaskun kautta kulki neljä höyrylaivavuoroa Turkuun päivässä, aamulla kuudelta ja kymmeneltä, päivällä kahdeltatoista ja neljältätoista.

Ensimmäisellä kerralla isä toi Turkuun saakka, mutta seuraavilla kerroilla sai mennä yksin. Asiaan ilmeisesti vaikutti, kun laivan kapteeni Eemil Vaha oli äidin serkku.

Laivareitit kulkivat Uuteenkaupunkiin, Poriin ja Vaasaan saakka. Yksi höyrylaivoista oli Merimasku-niminen, jossa Kaukon isä oli osakkaana.

Talvella taas Turkuun kuljettiin hevosilla jäitä pitkin ensin Naantaliin ja sieltä edelleen jäitse Turkuun. Täten vietiin kaikki tuotteet, kuten viljat, perunat, heinät, lihat, jopa elävät siat Turkuun myytäväksi.

Merimaskun astiatehdas ja saha

Kauko Tammelin muistaa monenlaisia asioita ajalta, jolloin Tamsaassa oli saha ja astia-

tehdas. Muistitiedon mukaan saha olisi pyörinyt jo vuonna 1914.

Astiatehtaassa ja sahalla oli yhteensä noin 510 työntekijää ja siellä valmistettiin silakkatynnyreitä. Tynnyrit kuljetettiin kaljaasilla Turkuun ja sieltä edelleen Saksaan, osa tynnyreistä jäi Suomen markkinoille.

Saha oli käynnissä joka päivä paitsi torstaisin, myllypäivinä, jolloin se kävi vainpuolella teholla. Koneenkäyttäjänä toimi isän veli Fransetä.

Lapsuudesta oli jäänyt mieleen hokema "torstaisin on myllypäivä, kirkkopäivä perjantaisin, lauantaisin Turkupäivä (isä kävi Turussa) ja sunnuntaisin kirkkopäivä".

Vapaussodan aikana isä ja Fransetä joutuivat jättämään kotinsa joksikin aikaa. Tällöin seppä Tuomialho otti koneenkäyttäjän tehtävät hoitaakseen. Sahan toiminta loppui pula-aikana 30-luvulla. Saha-toiminnasta on vielä nähtävissä höyrykoneen jalusta paikallaan.

Tamsaassa oli ja on edelleen myös oma paja, jossa aikaisemmin peltotyökalut tehtiin osittain itse. Myöhemmin isä osti kahden hevosen kylvökoneen ja siitä tehtiin myöhemmin traktorivetoinen. Paikkakunnan sepät kulkivat talosta taloon viipyen aina 2-3 viikkoa.

Yleensä aina reen rautanturat piti uusia. Seppiä ni-

mistä muistui mieleen Leppälän seppä, Kräkilässä oli Vainio-niminen seppä, Akkolassa Tuomialho-niminen.

Huvituksia ja harrastuksia nuoruudesta eläkepäiviin

Huvituksista muistui mieleen suojeluskuntatalon (nyk. maa-miesseurantalo) aikaiset tanssit. Vuonna 1932 valmistunut suojeluskuntatalo oli silloin Kaukon mukaan vahvassa käytössä.

Turusta saakka tultiin lauantaisin tansseihin jopa 2-3 linja-autolla ja lisäksi Rymättylästä ja muista lähikunnista.

Ennen suojeluskuntataloa pidettiin iltamia nykyisen Tamsaaren kuivurin paikalla olleessa rakennuksessa. Näillä iltamilla kerättiin varoja suojeluskuntatalon rakentamiseksi.

Harrastuksista puheenollen urheilu on ollut lähellä sydäntä. Kesällä pelattiin jonkin verran pesäpalloa ja juostiin, talvella hiihdettiin. Pääasiassa juostiin pitkin maantietä, Kuusniemen lenkistä puhutaan vieläkin.

Talvisin pidettiin hiihtokilpailuja, joissa Kaukon veli ja myöhemmin pojat ovat kunnostautuneet. Kauko on yksi urheiluseura Ahton perustajajäsenistä.

Muita harrastuksia on ollut raviurheilu ja hevoskasvatus. Isä oli jo hevoskasvattaja ja poika jatkoi perinnettä. Talvel-

la käytiin kilpailemassa Naantalissa, Rymättylässä ja jopa Turussa. Silloin oli kaksi oria, Lurjus ja Hörönkiri, tamma Nopsa oli kilpahevonen. Kilpailuissa käytiin aina 30-luvun lopulle ja vielä jonkin aikaa sodan jälkeen.

Erityisen rakas harrastus on kuitenkin ollut puutyöharastus, jota on päässyt harrastamaan täysillä vasta eläkepäivillä. Vanhoja huonekaluja kerättiin vuosia ja vietiin vintille odottamaan parempaa aikaa.

Jatkosodan aikaan löytyi vaimoksi kanttoriurkuri

Jatkosodassa ollessaan hän haavoittui pahoin ja joutui pitkään sairastamaan. Niihin aikoihin löytyi myös vaimo Marja, joka tuolloin toimi Merimaskun kanttorina ja asui Tamsaassa. Heidät vihittiin vuonna 1948 ja perheeseen syntyi kolme poikaa, Juha, Timo ja Antti.

Marja Tammelin on virkamiesperheestä. Isä oli koulutukseltaan kanttori-urkuri ja hän toimi Pohjanmaalla myös Osuuspankin johtajana. Isän ammatin myötä asuttiin eri pitäjissä, viimeksi myös Merimaskussa. Marja Tammelin sanoikin leikkisästi "virkamieskodin lapsi ei ole mistään kotoisin". Musiikkia hän opiskeli hyvin monta vuotta.

Talonemännän tehtävien ohella hän hoiti myös kanttori-urkurin viransijaisuuksia ja lomaturauksia paitsi omassa myös naapuriseurakunnissa. Hänen äitinsä sanoikin aina "sinusta on niin paljon nähty vaivaa, älä Marja koskaan jätä musiikkia".

Kahvin jälkeen Marja-emäntä istahti pianon ääreen ja soitti meille ihanan N-E. Fougstedtin kappaleen Romanssi.

Marja ja Kauko Tammelin

Talon isännäksi

Vuonna 1952 Marja ja Kauko ottivat talon haltuunsa. Kolmekymmentäluvulla oli palvelusväkeä, kolme naispalvelijaa ja viisi miestä ja heidänkin aikanaan oli edelleen sama määrä työntekijöitä.

Viisikymmentäluvun loppupuolella Tamsaareen tuli maatalousharjoittelijoita. Harjoittelijat tulivat eri maatalouskoulusta. Jo siihen aikaan harjoittelijoilla piti olla kuorma-autokortti, koska vilja piti ajaa eri puolille maakuntaa viljavarastoihin. Harjoittelijoita saatiin aina hyvin, koska työt olivat mielenkiintoisia ja monipuolisia.

Myös apuystävänä oli kesäisin ja heidän tehtävänä oli mm. kuljettaa kahvia työntekijöille pölylle. Siihen aikaan ei ollut

vielä termospulloja, joten kahvit laitettiin pulloon villasukan sisään, että kahvi pysyi lämpimänä.

Sen sijaan Marja-emäntä kuljetti itse ruuat kylvö- ja sadonkorjuun aikaan Louhisaaren kartanon maille, jotka olivat heillä vuokralla kymmenisen vuotta aina eläkkeelle jääntiin saakka.

Onnittelut 80-vuotiaalle

Eläkepäivinä Marja ja Kauko asustavat Tamsaaren pihaan rakennettuun vuonna 1910. Taloa pitää pojista nuorin Antti ja hänen vaimonsa Päivi.

Merimasku-Seura kiittää Marja ja Kauko Tammelinia antoisasta ja vieraanvaraisesta haastatteluhetkestä ja samalla toivottaa hyvää jatkoa sekä sydämelliset onnittelut heinäkuussa vietettävien merkkipäivien johdosta.

T. Kraemer, M. Santalahti

SAARISTOLAISKYLÄN RAKENTAJIA!

Maarit Lineri

Ensimmäiset saaristolaiskylän rakentajat ilmestyivät jo syksyllä, kun muuttolinnut olivat jo läheneet. Ilmat olivat muuttuneet niin synkeiksi ja myrskyisiksi kuin ne vain saaristossa voivat syksyllä olla. Alueelle vasta vedettiin vesijohtoja, sähköt olivat vielä mutkan takana ja tietä alettiin vasta rakentaa. Silloin Raili ja Jarmo Huhtala alkoivat ahertaa omalla tontillaan. Vielä kesti muutaman kuukauden ennenkuin he saivat seuraa vastapäiselle tontilleen. Yhä useammalta tontilta alkoi kuulua rakentamisen ääniä, ja yhtenä viimeisimmistä ennen Raision asuntomessuja rakentamisen aloittaneista on Birgitta Varhainen ja Tuomo Virsiheimo. He aloittivat työt tontillaan kevään jo ehdittyä pitkälle ja Huhtaloiden kokemien alkuhankaluuksien jäätyä jo taakse.

Molemmat pariskunnat ovat valintaansa erittäin tyytyväisiä. He korostavatkin, että vaikka jotkin asiat ovat olleet yllätyksellisiä, niin mitään niin negatiivista ei ole ollut, että he olisivat päätöstään katuneet. Molempien perheiden talosta tulee olemaan kaunis merinäköala, mikä tuntuukin olevan heille tärkeä asia. Ei pelkkä meren läheisyys riitä, vettä täytyy näkyä omasta ikkunasta.

Jarmo Huhtala sanoo olleensa ensin tyytymätön kunnan tekemään valintaan jätevesien käsittelytavassa. Jarmo olisi valinnut lietesäiliön, minkä sisältö olisi teollisesti kompostoitu muualla ja sitten palautettu lannoitteena vaikka Merimaskun pelloille. Hän on kuitenkin hyväksynyt päätöksen ja asentaa samanlaiset imeytysaltaat kuin kaikki muutkin kylässä. Tuomo Virsiheimo kertoo joidenkin joutuneen maksamaan talopakettien toimituksesta ylimääräistä rahtia liian kapean tien vuoksi. Nämä ovat kuitenkin näiden varsinaisten hartiapankkirakentajien mielestä pieniä harmejä. Kaunis luonto ja rauhallinen ympäristö haihduttavat harmit nopeasti.

Raili ja Jarmo Huhtala ovat tehneet suuren urakan. Heidän talonsa tulee olla valmis myös sisältä messuvieraiden ihailla. Siksi molemmat ahkeroivatkin kaiken vapaa-aikansa työmaalla. Silti ei edes Raili pidä tätä työleirinä. Heillä on kokemusta, sillä talo on heille jo toinen. "Ja viimeinen", sanoo Jarmo. Raili ja Jarmo kertovat pilke silmäkulmassa tyttärien Sannan ja Petran keksineen juuri rakennusvuodeksi muuta puuhaa tarpeeksi kaukana. Toinen on Brasiliassa ja toinen Englannissa. Huhtaloiden yhteiset harrastukset ovat retkimelontaa ja muu luonnossa liikkuminen.

Tuomo Virsiheimon ja Birgitta Varhaisen talosta on kuvanottohetkellä vasta sokkeli valmiina. He uskovat kuitenkin saavansa talon ulkoasun valmiiksi messuihin mennessä. "Pakko", sanoo Birgitta. Tämä on Birgitan ja Tuomon ensimmäinen rakennusurakka. He suhtautuvatkin asiaan pioneeriengessä. Yhteinen harrastus on purjehtiminen. Lisäksi Tuomo harrastaa lentämistä ja Birgitan harrastuksesta -vyöhyketerapiasta- on tullut toinen ammatti. Perheeseen kuuluu 3 vuotias tytär Johanna, joka on hänkin omaksunut uudet tavat ja ottaa päiväunet vaikka teltassa.

LOISTO -saariston sähköinen kotiseutulukemisto

Kotiseutulukemistoja on vuosikymmenien ajan tuotettu koulujen kotiseutuopetuksen avuksi. Uusi media, internet, tarjoaa uusia mahdollisuuksia myös kotiseutuopetukseen. Tavoitettavuus, multimediaominaisuudet ja helppo päivitettävyyden tekevät siitä monipuolisen välineen oppimateriaalin tuottamiseen ja leviättämiseen.

Saaristokulttuuriprojekti, Askaisten, Kustavin, Merimaskun, Rymättylän, Taivassalon ja Velkuan kuntien yhteinen hanke, on tuottanut internetiin saariston kultuuria esittelevän sähköisen tietopankin, Loiston. Tavoitteiltaan Loisto muistuttaa kotiseutulukemistoa: sen tarkoitus on tarjota alueen koulujen opetuksen tueksi helpokäyttöistä paikallista oppimateriaalia. Sitä voivat käyttää myös muut kotiseudusta tai saaristosta ylipäätään kiinnostuneet.

Polkuja koululaisille

Loisto koostuu kahdesta osasta. Neljän, myöhemmin viiden, koululaispolun välityksellä siinä esitellään saariston luontoa, historiaa, perinnettä ja nykypäivää. Aikuisille ja isommille koululaisille tarkoitettuun varsinaiseen tietopankkiosaan on eri lähteistä koottu keskeisiä saaristoa käsitteleviä artikkeleita ja linkkejä.

Varsinkin koululaispolkujen osalta Loiston graafinen käyttöliittymä on suunniteltu vuorovaikutteiseksi, koululaisia oppimaan ja kokeilemaan innostavaksi. Kuvat, äänet, teksti ja rakenne tukevat kaikki samaa päämäärää. Esimerkiksi liikkumista saaristo-olosuhteissa esitellään interaktiivisen pelin muodossa: koululainen saa tehtäväkseen nuottasaaliin kuljettamisen

www.wakkanet.fi/loisto

Turkuun myytäväksi, ja oikeiden valintojen kautta, vaaroja välttämisen tehtävä lopulta onnistuu.

Saaristolaiset selviytyjät

Loiston tuottaneen saaristokulttuuriprojektin tavoitteena on vahvistaa saaristolaisen kulttuurin asemaa toiminta-alueensa asukkaiden keskuudessa. Hankkeella on neljä painopistealuetta. Tarkoitus on ensinnäkin lisätä alueen asukkaiden tietoa saariston historiasta, perinteestä, luonnosta ja ympäristöstä. Tätä tavoitetta tietopankkiin luonnollisesti tukee.

Tavoitteena on myös elvyttää saaristolaisia selviytymisstrategioita, jotka ovat ylläpitäneet elämää toisaalta ankarissa luonnoloissa ja toisaalta taloudellisten suhdanteiden vaihteluissa. Yksi koululaispoluista on siksi omistettu sellaisten saariston asukkaiden esittelyille, joille saaristolaisuus on ollut tai on selviytymistä. Mm. rymättyläinen vuosisadan alun koulutyttö, taivassalolainen laivuri ja merimaskulainen taitelija edustavat saaristolaisia selviytyjiä eri aikakausilta.

Projektin tavoitteisiin kuuluu myös ihmisen ja luonnon välisen elävän suhteen vahvistaminen. Oikein käytettynä tietopankki palvelee tätäkin pyrkimystä. Sen tarkoitus on lisätä kiinnostusta lähiympäristön luontoon ja herättää halu lähteä itse sitä tutkimaan. Loiston luontopolulla karttuu tietoa ulapan, kallioluodon ja ruovikkoisen lahden ekosysteemeistä kasveineen ja eläimineen. "Kuka syö kenet" -pelin avulla koululaiset tutustuvat ekosysteemien ravintoketjuihin.

Virtuaalisiltaja

Hankkeen neljäntenä tavoitteena on lisätä saariston asukkaiden keskinäistä kanssakäymistä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Tietopankki tarjoaa uudenlaisen, sähköisen mahdollisuuden yhteydenpitoon koulujen ja koululaisten välille: ensi syksynä muutamat alueen koulut tuottavat yhdessä tietopankkiin sähköisen lehden. Samalla rakennetaan virtuaalisia siltoja saaresta saareen ja koulusta kouluun.

Hanna Nurminen, projektsihtööri
hannanur@wakkanet.fi

17.5. - 30.9.1997

- kahvila
- käsityö- ja taide- myyntinäyttelyt
- vierassatama

MERIMASKU

Kukkapuketista

*Kauniit sidotut kimput
viherkasvit ja kuivakukkatyöt
runsaista valikoimista*

Tervetuloa

Avoimena arkisin 10.00-17.00
la 9.00-14.00, su 10.00-14.00

Puh. 4353141
Luostarinkatu 22
Naantali

Suoraveloituksella saat enemmän aikaa itsellesi.

Sinun ei tarvitse muistaa eräpäiviä eikä huolehtia rutiinilaskuista. Kysy lisää Osuuspankista.

<http://www.osuuspankki.fi>

MERIMASKUN
OSUUSPANKKI

Mukana elämän eri käänteissä

PESTI- PALVELU OSUUSKUNTA

ASKAINEN, LEMU, KUSTAVI, MERIMASKU,
RYMÄTTYLÄ, TAIVASSALO JA VELKUA

Pesti- Osuuskuntaan voivat liittyä yksityiset henkilöt, yritykset ja yhteisöt. Vauvanhoidosta - rakentamiseen ja kaikkea siltä väliltä. Tarkoituksenamme on yhdistää alueemme voimia markkinoida palvelujaan ja tuotteitaan keskitetysti, kohtuullisin kustannuksin erityisesti omalle toiminta-alueelleen, mutta mahdollisuuksien mukaan myös muualle.

Jokaisessa toiminta-alueen kunnassa on oma toimintaverkosto, jota kehitetään paikallisen tarpeen mukaisesti. Sinä, joka tarvitset ammattitaitoista työntekijää, lyhytaikaisesti, kokonaista työsuoritus, palvelua tai tuotetta paikallisella taidolla ja tunteuksella suoritettuna.

OTA YHTEYS

PESTI- PALVELU OSUUSKUNTA

Askaistentie 29
21240 ASKAINEN

Puh 43 20 200
Fax 43 58 074

SKV - Sinun Kotiasi

Varten

Asuntokaupan ammattilainen
myös Merimaskussa

MATTI SILANDER

Konttorinjohtaja, LKV
GSM 0400 861258

KIRSI TUOMINEN

Myyntineuvottelija
GSM 0400 781 782

TURUN SKV OY, LKV

Tullinkatu 13, NAANTALI

Puh. (02) 4367 170

Sinun kotiasi varten

• NAANTALIN • Kuvaus

LUOSTARINK. 27 Puh. 4351454

MERIMASKUN Omakotitalotontit

MYYDÄÄN JA
VUOKRATAAN

Saaristokylä
Sannainen
Muntherinmäki

Lisätietoja ja esitilaukset
puh. 02-4369750 tai 040-5068111

On marjan- ja vihannesviljelytila.
Meiltä saat makeimmat mansikat joko
pöimittuna tai itse pöimien.

Tilamyymälästämme
löydät myös:

- Herneitä
- Varhaisperunaa
- Avomaan kurkkua
- Jäävuorisalaattia

Tutustu myös Läns'
talon herkkuihin

- Marinoidut oliivit ja
valkosipulikynnet
- Omilla resepteillä
säilötyt kurkut
- Pepperonit

Sannainen
21160 Merimasku
puh. 02-436 9485
9400-743 202

TAATTISTEN TILA

Karin ja Markku Aaltonen
Taattinen, 21160 Merimasku
puh. 02-4369 583 tai 9400-828108

K-Rauta Puutavaraa Rakennustarvikkeita

Naantalin
Rakennuspuu

Taimontie 21
puh. 4351358

Lentoliput, laivaliput,
bussiliput, junaliput

Matkanjärjestä-
jien peruutus- ja
tarjoushinnat
myös meillä.

Seuramatkat: esim.
Aurinkomatkat, Finn-
matkat, Fritidsresor,
Kymppimatkat

Esitteet ja varaukset
Hotellit, mökit, vii-
sumit, vuokra-autot
ym.

TERVETULOAA MATKAKAUPPAAN

Travel Bureau
MATKAKAUPPA

*Kellot,
korut,
hopeat*

KORU-ANTTILA

Tullikatu 8, Naantali puh. 02-4350 058
Tasalanaukio 5, Raisio puh. 02-4371 707

PAIKKAKUNNAN PARHAAKSI

LIEDON SÄÄSTÖPANKKI
SÄÄSTÖPANKKI, NAANTALI
Luostarinkatu 22, 21100 Naantali
puh. (921) 434 1122, fax (921) 434 1199

TOP

NAANTALI, Puh. 4350 200

Merita

Luostarinkatu 25, Naantali - puh. 334 2550

Tilanteen ennakointi ei aina
ole helppoa. Paremmallekaan
kuljettajalle.

Turvallisesti
VARPPEENAUKIO 1, RAISIO,
p. 010 515 389, fax 010 514 8330

Sähköasennukset ja -suunnitelmat

SÄHKÖ TIIMI ISTO LAAKSONEN OY
02 436 9918,
0400 722 197
fax 02 436 7040

KANTA-ASIAKAS

AURINKO OPTIIKKA

SILMÄLASIT-NÄÖNTARKASTUKSET-PIILOLASIT
Luostarinkatu 27, 21100 NAANTALI Puh. 435 3551

NAANTALIN APTEEKKI

*Aurinkoista
apteekkipalvelua
joka päivä*

NAANTALIN APTEEKKI
Luostarinkatu 25, puh. 02-4351614
ma-pe 9-21, la 9-15, su 11-15

RYMÄTTYLÄN SIVUAPTEEKKI
Rymättylä kk, puh. 02-252 1202, ma-pe 9-16.30

Autoilija Jorma Honka

Maankuljetus ja
sepelitoimitukset

Puhelin 4369 753
auto 049-747490

KIRVESMIES- PALVELU Laine Ky

Merimasku

Puh. 4369 507
0400 820 781

K-kauppa M. Ruusumo Merimasku

Avoinna

Arkisin 8-18.00

La 8-16.00

Kesäsunnuntaisin 10-13.00

SUORAMYNTI OSSI RANKI

-mansikka
-varhaisperuna
-herne
-avomaankurkku
myös itsepoimittuna
lukkaraistentie 47
Merimasku

Puh. 4369 753
0500 120160

TURUN YKKÖSPARKETTI KY

Parkettien ja
puulattioiden hionta
ja lakkaus, uusien
parkettien asennus ja
erilaiset mattotyöt

Kari Söderlund

Ammattitaitoinen
täyden palvelun lattiatalo.
Yli 25 vuoden kokemuksella.

Yliopistonkatu 32
20100 Turku
02-251 1421
040 551 3375

PYSÄKÖINTIPULMIA?

OLISIT TULLUT
LINJA-AUTOLLA

Turun Linja-autoilijain Osakeyhtiö (TLO)
Maariankatu 10/Mariegatan 10